

D - İLK YARDIM

**İLK YARDIM
HERKESİN
SORUMLULUĞUDUR**

İlkyardım nedir?

Acil tedavi nedir?

İlkyardımcı kimdir?

İlkyardım ve acil tedavi arasındaki fark nedir?

İlkyardımın öncelikli amaçları nelerdir?

İlkyardımcının özellikleri nasıl olmalıdır?

İlkyardımın ABC'si nedir?

İLKYARDIM NEDİR?

Herhangi bir kaza veya yaşamı tehdit eden bir durumda, sağlık görevlilerinin yardımını sağlanıncaya kadar, hayatın kurtarılması yada durumun kötüye gitmesini önleyebilmek amacı ile olay yerinde, **tıbbi araç gereç aranmaksızın** mevcut araç gereçlerle yapılan **ilaçsız** uygulamalardır.

ACIL TEDAVİ NEDİR?

Acil tedavi ünitelerinde, hasta/yaralıları **doktor** ve **sağlık personeli** tarafından yapılan tıbbi müdahalelerdir.

İLK YARDIMCI KİMDİR?

İlkyardım tanımında belirtilen amaç doğrultusunda hasta veya yaralıya **tıbbi araç gereç aranmaksızın** mevcut araç gereçlerle, **ilaçsız** uygulamaları yapan eğitim almış kişi yada kişilerdir.

HER İŞYERİNE İLK YARDIMCI ZORUNLULUĞU

İLKYARDIMCI İLE ACİL TEDAVİ ARASINDAKİ FARK NEDİR?

- Acil tedavi bu konuda **ehliyetli kişilerce gerekli donanımla** yapılan müdahaledir.

- İlk yardım bu konuda **eğitim almış herkesin** olayın olduğu yerde **bulabildiği malzemeleri kullanarak** yaptığı hayat kurtarıcı müdahaledir.

İLK YARDIMIN ÖNCELİKLİ AMAÇLARI NELERDİR?

- Hayati tehlikeyi ortadan kaldırmak
- Yaşamsal fonksiyonların sürdürülmesini sağlamak,
- Yaralının durumunun kötüleşmesini önlemek,
- İyileşmeyi kolaylaştırmak.

İlkyardımanın Temel Uygulamaları Nelerdir?

Koruma

**Bildirme:
112**

Kurtarma

Hayat Kurtarma Zinciri Nedir?

1. Halka

- Sağlık kuruluşuna haber verme (İlkyardımcı)

2. Halka

- Olay yerinde yapılan Temel Yaşam Desteği (İlkyardımcı)

3. Halka

- Ambulans ekiplerince yapılan müdahaleler

4. Halka

- Hastane acil servisleridir.

İlkyardımanın ABC'si Nedir?

A

Hava yolunun
açıklığının
değerlendirilmesi
(Airway)

B

Solunumun
değerlendirilmesi
(**Bak-Dinle-
Hisset**)
(Breathing)

C

Dolaşımın
değerlendirilmesi
(Circulation)

Yaralının ve Olay Yerinin Değerlendirilmesi

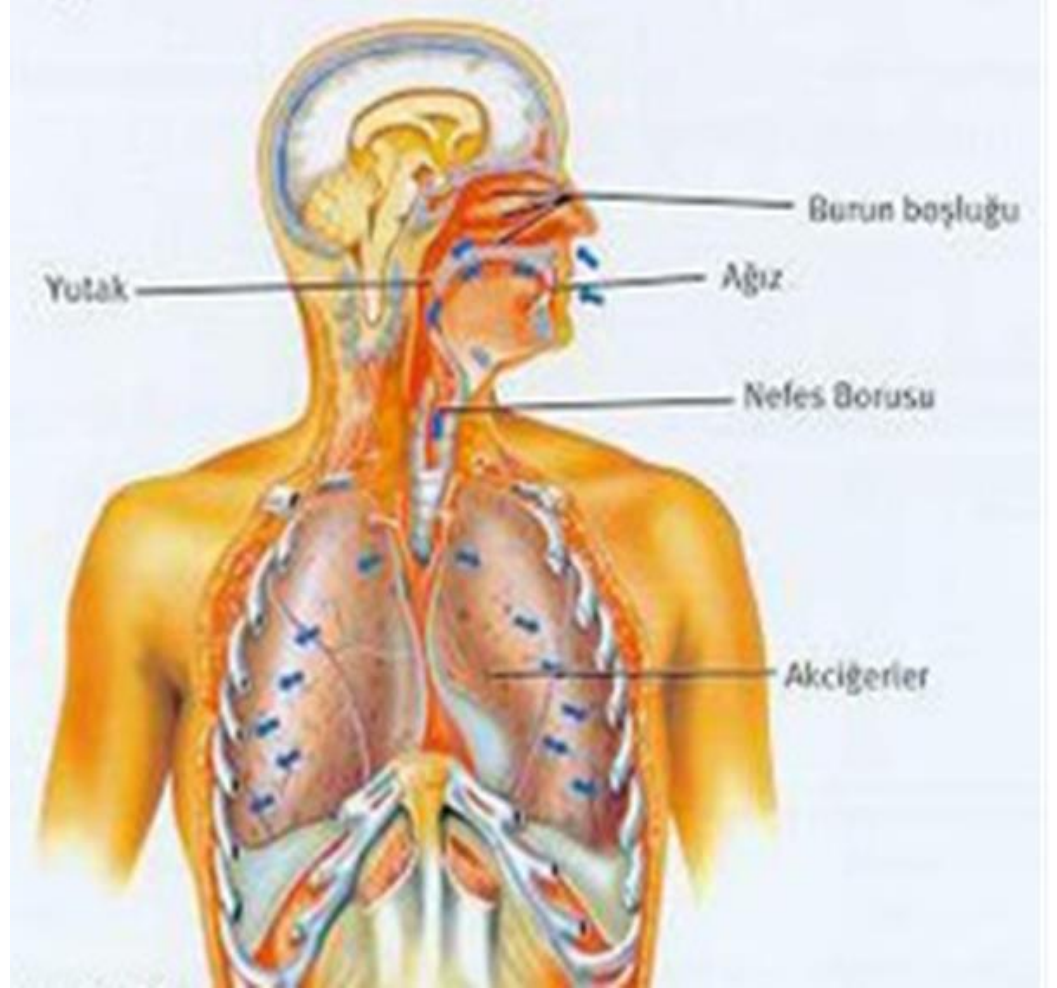
Yaşam Bulguları

- Bilinç
- Solunum
- Dolaşım
- Vücut Isısı
- Kan basıncı

İlkyardımcının Bilmesi Gereken Ve Vücudu Oluşturan Sistemler Nelerdir?

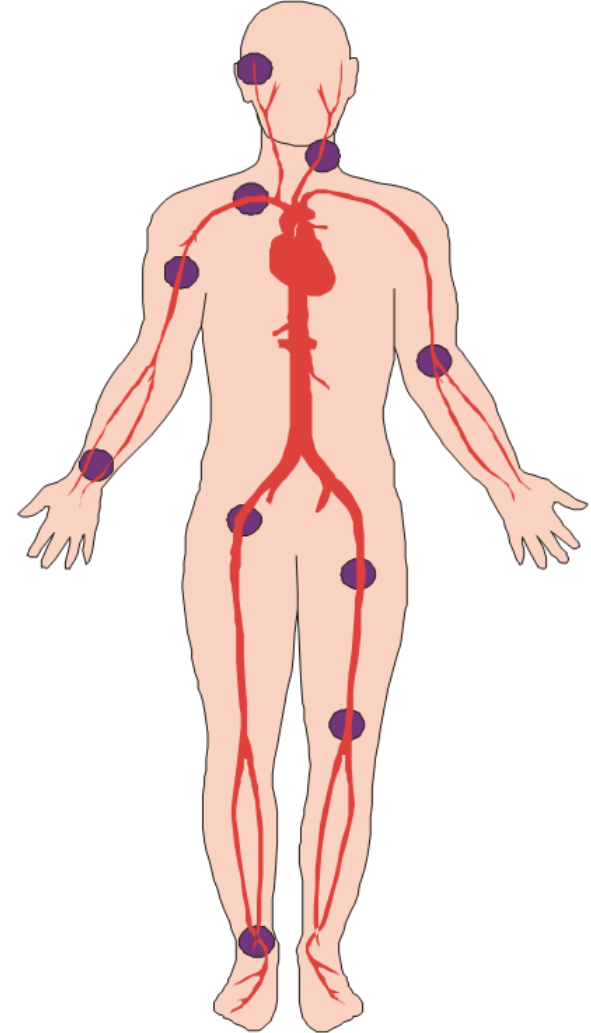
- Hareket sistemi
- Dolaşım sistemi
- Sinir sistemi
- Solunum sistemi
- Boşaltım sistemi
- Sindirim sistemi

Vücutta Nabız Alınabilen Bölgeler

- Şah damarı (adem elmasının her iki yanında)
- Ön-kol damarı (Bileğin iç yüzü, baş parmağın üst hizası)
- Bacak damarı (Ayak sırtının merkezinde)
- Kol damarı (Kolun iç yüzü, dirseğin üstü)

Çocuk ve yetişkinlerde şah damarından, bebeklerde kol damarından nabız alınır.

Hasta/Yaralının Değerlendirilmesinin Amacı Nedir?

- Hastalık yada yaralanmanın ciddiyetini değerlendirmek,
- İlk yardım önceliklerini belirlemek,
- Yapılacak ilk yardım yöntemini belirlemek,
- Güvenli bir müdahale sağlamak.

Kaza sonrası ölümlerin % 50' si ilk yarım saat içerisinde gerçekleştiğinden yaralılara ilk müdahale büyük önem taşımaktadır. İlk yardımın zamanında yapılması kadar, doğru yapılması da gerekiyor. Aksi takdirde kazazede ye fayda yerine zarar veririz.

Hasta/Yaralının İlk Deęerlendirilme Aşamaları Nelerdir?

“İyi misiniz?” diye sorularak bilinç durumu değerlendirmesi sonrasında;

- A. Havayolu açıklığının değerlendirilmesi
- B. Solunumun değerlendirilmesi
- C. Dolaşımın değerlendirilmesi

Hasta/Yaralının İkinci Değerlendirmesi Nasıl Olmalıdır?

Görüşerek bilgi edinme:

- Kendini tanıtır,
- Hasta/yaralının ismini öğrenir ve adıyla hitap eder,
- Hoşgörülü ve saygılı davranarak güven sağlar,
- Hasta/yaralının endişelerini gidererek rahatlatır,
- Olayın mahiyeti, koşulları, kişisel özgeçmişleri, son olarak ne yedikleri, kullanılan ilaçlar ve alerjinin varlığı sorularak öğrenilir.

Hasta/Yaralının İkinci Değerlendirmesi Nasıl Olmalıdır ?

Baştan aşağı kontrol yapılır:

- Bilinç düzeyi, anlama, algılama,
- Solunum sayısı, ritmi, derinliği,
- Nabız sayısı, ritmi, şiddeti,
- Vücut veya cilt ısısı, nemi, rengi,
- Baş, boyun, göğüs kafesi, karın boşluğu, kol ve bacaklar kontrol edilir.

Olay Yerini Değerlendirmenin Amacı Nedir?

- Olay yerinde tekrar kaza olma riskini ortadan kaldırmak,
- Olay yerindeki hasta/yaralı sayısını ve türlerini belirlemek.

Doktorun ölümü

Çarpışan otobüsten yara almadan kurtuldu. Hemen acı içinde kıvrılan yaralıların yardımına koştu. Ama Azrail, başka bir otobüsle geldi

YARALI Dr. Mehmet Akın otobüsün altına sıkıştı. Otobüsün altından kurtuldu. Hemen acı içinde kıvrılan yaralıların yardımına koştu. Ama Azrail, başka bir otobüsle geldi

3. OTOBÜS ÇARPTI

AKIN'IN ölümüne sebep olan otobüsün sürücüsü Mehmet Akın'ın otobüsün altına sıkıştığı anı gösteren fotoğrafı. Otobüsün altına sıkışan Akın'ın otobüsün altına sıkıştığı anı gösteren fotoğrafı. Otobüsün altına sıkışan Akın'ın otobüsün altına sıkıştığı anı gösteren fotoğrafı.

KADERİN ÇEVRESİ

AKIN'IN ölümü, diğer 211 yaralı ile birlikte. Dr. Mehmet Akın'ın otobüsün altına sıkıştığı anı gösteren fotoğrafı. Otobüsün altına sıkışan Akın'ın otobüsün altına sıkıştığı anı gösteren fotoğrafı.

Temel Yaşam Desteği

- Solunum ve kalp durması nedir?
- Temel yaşam desteği nedir?
- Hava yolu nasıl açılır?
- Yapay solunum nasıl yapılır?
- Dolaşımın Etkinliği Nasıl Sağlanır?

Solunum Durması Nedir?

- ◉ **Solunum Durması:** Solunum hareketlerinin durması nedeniyle vücudun yaşamak için ihtiyacı olan oksijenden yoksun kalmasıdır.
- ◉ Hemen yapay solunuma başlanmaz ise bir süre sonra kalp durması meydana gelir.

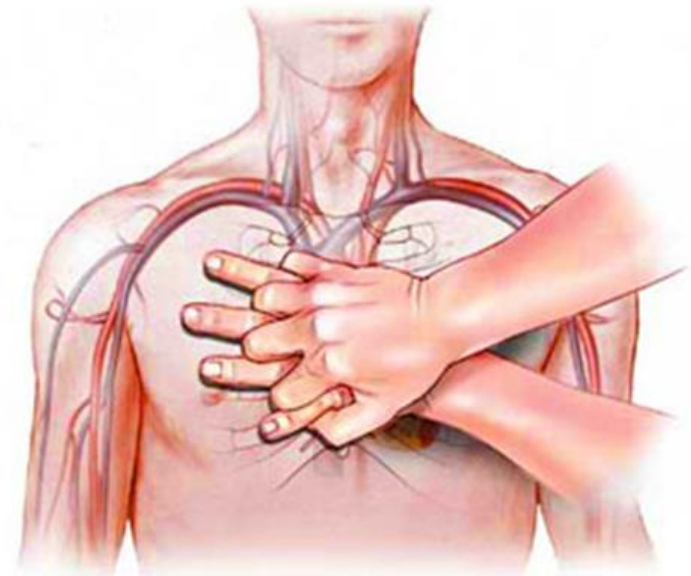
Kalp Durması Nedir?

- **Kalp Durması:** Bilinci kapalı kişide kalbin pompalama görevini yapmaması durumudur.
- Kalp durmasına 5 dakika içinde müdahale edilmezse dokuların oksijenlenmesi bozulacağı için beyin hasarı meydana gelir.

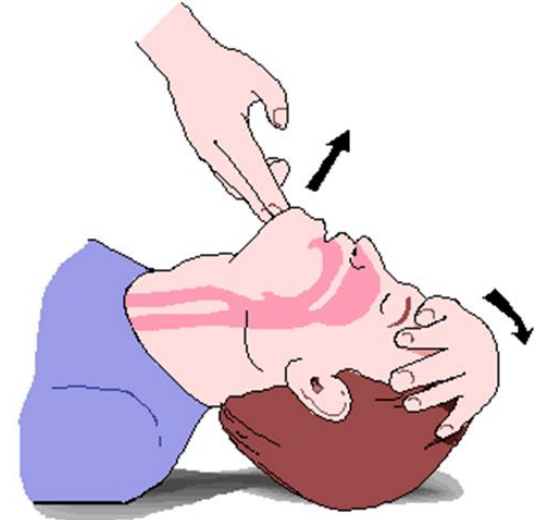
Temel Yaşam Desteği Nedir?

- Hayat kurtarmak amacı ile hava yolu açığı sağlandıktan sonra solunumu ve/veya kalbi durmuş kişiye **yapay solunum** ile akciğerlerine oksijen gitmesini, **dış kalp masajı** ile de kalpten kan pompalanmasını sağlamak üzere yapılan **ilaçsız** müdahalelerdir.

Hava Yolunu Açmak İçin Baş-çene Pozisyonu Nasıl Verilir?

- Ağız içi kontrol edilir,
- Bir el altına yerleştirilir,
- Diğer elin iki parmağı çeneye yerleştirilir,
- Baş geriye doğru itilir,
- Böylece dil yerinden oynatılarak hava yolu açıklığı sağlanmış olur.

Yapay Solunum Nasıl Yapılır?

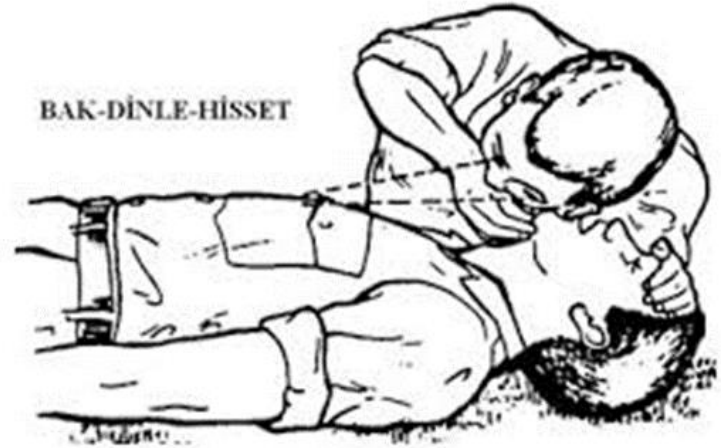
- Baş, ene yukarı gelecek şekilde, boyun geriye doğru gerdirilerek arkaya yatırılır.
- Vücutu sıkan kemer, kravat vb. gevřetilir.

Yapay Solunum Nasıl Yapılır?

- Hastanın hava yolu açılır,
- **Bak-Dinle-Hisset** yöntemiyle değerlendirilir,
- **Temel Yaşam Desteğine** başlanır.

***YAPAY SOLUNUMA BAŞLAMADAN ÖNCE
SOLUNUMUN OLMADIĞINDAN KESİNLİKLE EMİN
OLUNMALIDIR!!!***

Yapay Solunum Nasıl Yapılır?

- Parmağına temiz bir mendil ya da bez sarılarak ağız içi temizlenir.

Yapay Solunum Nasıl Yapılır?

- Hastanın burun delikleri bir elle kapatılır.
- Derin soluk alınır.
- Ağız, hastanın ağzınının üzerine temas ettirilerek kuvvetlice üflenir.
- Bu sırada hastanın göğsünün şişip şişmediği kontrol edilir.

Yapay Solunum Nasıl Yapılır?

- Göğüs kafesi şişmiyorsa hasta yan çevrilir.
- İki kürek kemiği arasına 5-6 kez kuvvetlice vurulur.
- Daha sonra suni solunum uygulamasına devam edilir.
- Bu işlem dakikada 12-15 kez tekrarlanır.

Yapay Solunum Nasıl Yapılır?

- Hastanın yüzü yaralı ise, sırtüstü yatamıyorsa suni solunum yapılamaz.
- Bu durumda **Holger-Neilsen** yöntemi uygulanmalıdır.
- Hasta yüzüstü yatırılıp her iki eli yüzünün altını koyulur.
- İlk yardımcı hastanın başına diz çöker.
- İki elin avuç içleri ile kürek kemikleri bölgesine baskı yapılır böylece akciğerlerdeki hava boşaltılır.

Yapay Solunum Nasıl Yapılır?

- Hastanın dirsekleri, başının üzerine doğru yukarı çekilir.
- Bu hareketle göğsün genişlemesi ve hava ile dolması sağlanır.
- Dirsekler iki yana bırakılarak tekrar kürek kemikleri üzerine baskı yapılır.

Dolaşımın Etkinliği Nasıl Sağlanır?

- Şah damarından nabzın atıp atmadığı kontrol edilir.
- Kalp durmuşsa hemen kalp mesajına başlanır.
- Hasta sert bir zemine yatırılır ve bir yanına diz çökülür.

Dolaşımın Etkinliği Nasıl Sağlanır?

- Göğüs kemiğinin (iman tahtası) üçte bir alt ucuna bir elin ayası sıkıca yerleştirilir, diğer elin ayası bunun üstüne konur. Parmaklar hastaya temas etmemelidir.

Dolaşımın Etkinliği Nasıl Sağlanır?

- Kollar dik tutularak (Bilek ve dirsekler bükülmeden) sabit ve ritmik bir şekilde göğse 4–5 cm bastırılır.
- Arada nabız kontrol edilerek dakikada 60 kez olmak üzere dolaşım başlayıncaya kadar devam edilir.

